

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 6C/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200369
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8614200369.5

Rozhodnutie

Okresný súd Svidník, samosudkyňa JUDr. Anna Frigová, v právnej veci žalobcu W. S., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX/X, XXX XX W., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Igorom B., advokátom so sídlom Sov hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému V. D. W., s.r.o., V. XX, XXX XX O., H.: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa, takto

rozhodol:

Určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve č. 8300032924 zo dňa 24.11.2010 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 436,74 eura na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta, č. ú. SK72 0200 0000 0000 4294 9572, BIC SUBASKBX, VS 31013 do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Svidník súdny poplatok v sume 132,50 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou zo dňa 24.1.2014 domáhal, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve zo dňa 24.11.2010, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je neplatná.

Žalobu odôvodnil tým, že dňa 24.11.2010 uzavrel so žalovaným úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov pre neho. Ide o formulárovú typovú spotrebiteľskú zmluvu - zmluvu o úvere č. 8300032924.

6C/20/2014

-2-

Žalobca považuje zmluvu za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej z časti za neudržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť právneho úkonu bude musieť posúdiť súd. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inými kogentnými ustanoveniami zákona.

Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobcovi povinnosť plniť, sa majú vykonávať žalobcovi zrážky zo mzdy a žalobca nemá možnosť ich priamo zastaviť. Zamestnávateľ žalobcu je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje bez akéhokoľvek odsúhlasenia

súdom. Zamestnávateľom žalobcu je Mesto Stropkov, ul. Hlavná 38/2, 091 01 Stropkov. Žiadosť veriteľa zamestnávateľovi žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobca preukazuje listom zo dňa 30.3.2012. Žalobca tým zároveň osvedčuje vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou dohodou o zrážkach zo mzdy. Predložil aj potvrdenie zamestnávateľa o zrážkach zo mzdy č. R2014/0469 zo dňa 22.1.2014.

Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy považuje žalobca za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pre rozhodnutie predmetnej veci je zásadný výklad buď ústavného súdu alebo Súdneho dvora Európskej únie. Súčasťou žaloby je preto aj návrh na prerušenie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy a predloženie veci Ústavnému súdu SR (§ 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo Súdnemu dvoru EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Podľa § 551 Občianskeho zákonníka v tomto prípade ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku žalobcu nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, príp. plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy SR (rozpor s medzinárodnou zmluvou). Pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávacej pozície. Súdny dvor EÚ vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôrazňuje v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť offo ochrany. Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 a C-244/98, Zb.s. I-4941, bod 25), rozsudok C-168/05, Elisa María Mostaza Claro). Cieľ Článku 6 Smernice (93/13/ES), ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nekalé 6C/20/2014

-3-

podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nekalej povahe takých podmienok (rozsudok Súdneho dvora ES vo veci C-240/98 zo dňa 27.6.2000 Oceáno Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quinterol).

Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrcuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10 POHOTOVOSTĚ proti Korčkovskej).

S využitím komparatívnej metódy žalobca poukazuje na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdnyimi zrážkami zo mzdy. Podľa § 12 Zákona z 8. marca 1979, ktorým sa vydávajú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (Zákon na ochranu spotrebiteľa), Spol. zák. č. 140/1979 naposledy novelizovaný zákonom č. 21/2008 Spol. zák. I. Na rozdiel od rakúskeho práva slovenská právna úprava neumožňuje ani spotrebiteľovi a ani jeho zamestnávateľovi namietat' priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahať na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci.

Ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, žalobca bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa žalobcu na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky.

Žalobca v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúladiť inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť majetok žalobcu v podobe jeho mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

Žalovaný už vyzval zamestnávateľa žalobcu, aby vykonával zrážky zo mzdy. Obava, že žalovaný naplní zásah do majetku žalobcu bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení a bez toho, aby bol známy výklad unijného práva, sa tak reálne naplnila. Ak je dohoda o zrážkach zo mzdy v rozpore s unijným právom, je principiálne neprípustné, aby sa použil tento problémový zabezpečovací inštitút.

Žalobca v záujme predídenia vzniku ujmy navrhol, aby súd dočasne zakázal výkon zrážok zo mzdy. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 76 ods. 2 pripúšťa, aby sa predbežné opatrenieuložilo inej osobe ako účastníkovi konania.

6C/20/2014

-4-

Súd uznesením č. k. 6C/20/2014-14 zo dňa 18.2.2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil povinnosť žalovanému zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve zo dňa 24.11.2010 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným do právoplatného skončenia veci samej o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy. Uznesenie o nariadení predbežného opatrenia nadobudlo právoplatnosť dňa 1.7.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov č. k. 17Co /85/2014-34.

Rozsudkom č. k. 6C/20/2014 zo dňa 11.11.2014 súd žalobe žalobcu vyhovel. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote žalovaný. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 19Co/352/2015-116 zo dňa 1.12.2015 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že úlohou súdu prvého stupňa bude v ďalšom priebehu konania vykonať dokazovanie, z ktorého je možné zistiť skutkový stav, dokazovanie vykonať spôsobom upraveným O.s.p. a vo veci rozhodnúť a že bude namiesto vysporiadať sa s námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní a rozsudok náležitým spôsobom odôvodniť.

Súd vykonal dokazovanie spôsobom upraveným O.s.p. listinnými dôkazmi a to oboznámením sa so Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300032924 zo dňa 24.11.2010, Dohodou o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa 24.11.2010, listom žalovaného zo dňa 29.3.2012 adresovanému Mestu Stropkov, potvrdením zamestnávateľa žalobcu o zrážkach zo mzdy č. R2014/0469 zo dňa 22.1.2014, výsluchom žalobcu a zistil tento skutkový stav:

Zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300032924 zo dňa 24.11.2010 súd zistil, že žalobcovi bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 1 170 eur. Uvedený úver mal žalobca splácať v pravidelných mesačných splátkach po 62,69 eura. Ročná úroková sadzba revolvingu bola 76,21 %.

Z Dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 8300032924 uzavretej dňa 24.11.2010 vyplýva, že podpisom tejto dohody zmluvné strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky žalovaného vznikutej zo zmluvy o úvere.

Z listu žalovaného zo dňa 29.3.2012 adresovanému Mestu Stropkov je zrejmé, že žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobcu, aby tento začal vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu mesačne vo výške 62,69 eura. Dlžnú čiastku uviedol vo výške 1 945,54 eura.

Z predloženého potvrdenia zamestnávateľa žalobcu o zrážkach zo mzdy č. R2014/0469 zo dňa 22.1.2014 súd zistil, že zamestnávateľ žalobcu začal vykonávať zrážky z jeho mzdy v prospech žalovaného.

Z výsluchu žalobcu súd zistil, že žalobca trvá na podanej žalobe a že pri uzavretí zmluvy mu obchodným zástupcom nebolo vysvetlené, čo znamená dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka a že mu budú vykonávané zrážky zo mzdy, sa dozvedel až od svojej ekonómky.

Právna zástupkyňa žalovaného v písomnom vyjadrení zo dňa 10.11.2014 uviedla, že celá žaloba je koncipovaná na akýchkoľvek iných tvrdeniach než na tých, ktoré by vyplývali
6C/20/2014

-5-

z relevantnej právnej úpravy. Prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy sa pristupuje k splneniu povinnosti dlžníka, t.j. úhrady splátok úveru. Podstatou dohody o zrážkach zo mzdy je, že platiteľ mzdy dlžníka uhradza na základe dlžníkovho súhlasu jeho splatný dlh pomocou zrážok zo mzdy a tieto poukazuje na účet veriteľa, čím sa spláca veriteľova pohľadávka. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov, ktorý upravuje Občiansky zákonník a slúži najmä k úhrade dlhu zo zmluvy, jeho splátok a úrokov. Jedná sa o rovnocenný spôsob splácania dlhu ako uhrádzanie splátok vkladom v banke, platením prostredníctvom pošty, trvalým príkazom a pod. Veriteľovi vzniká právo použiť tento inštitút, len čo sa pohľadávka stala splatnou. Na jeho použitie sa teda neviaže schválenie rozhodnutím súdu, ale existencia právnej skutočnosti, napr. porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy, v tomto prípade nesplácanie dohodnutých splátok. Žalobca sa domáha neplatnosti dohody ako celku. Nie je ale z argumentácie žalobcu zrejmé, prečo by napríklad zrážkami zo mzdy nemala/nemohla byť uhradená istina úveru. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút nepredstavuje zrážanie časti mzdy na akejsi subjektívnej predstave žalovaného ani na uplatňovaní nároku, ktorý by bol v plnom rozsahu splatený ako tvrdí žalobca. Žalobca rozhodne nemôže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy už len preto, že žiadne plnenia z neprijateľných podmienok sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy neplatili. Tvrdenia žalobcu popierajúce platnosť dohody o zrážkach zo mzdy ako takej sú v rozpore so zákonnou úpravou. Dohoda o zrážkach zo mzdy nepredstavuje právny úkon, ktorého obsah je dohodnutý zmluvnými stranami ako výsledok zmluvnej voľnosti podľa ust. § 2 ods. 3, resp. § 51 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa snaží odôvodniť neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy zo súhrnu práv a povinností z dohody, teda nevychádza z obsahu dohody. Snaží sa odôvodniť neplatnosť dohody len odkazom na to, že by jej prostredníctvom mohli byť údajne vymožené nároky napr. z nekalých ustanovení. Ohľadne takýchto nekalých ustanovení má predsa účastník konania ale možnosť domáhať sa posúdenia ich platnosti resp. neplatnosti. Nie je však racionálny a ani zákonný dôvod, aby sa považovala a určovala za neplatnú dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je len prostriedkom zabezpečenia a uspokojenia pohľadávky. Žalobca sa v podanej žalobe ani právne relevantným spôsobom nevyporiadal s otázkou uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. S ustanoveniami dohody súhlasil, pričom tento súhlas bol pre žalovaného podstatný na to, aby dohodu uzavrel.

Zdôrazňujúc právnu neopodstatnenosť podanej žaloby a irelevantnosť tvrdení žalobcu by bol nárok v rozsahu, v akom sa uplatňuje v podanej žalobe, neopodstatneným.

Súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvnú dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán

6C/20/2014

-6-

v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok (čl.6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1.4.2004, t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy o úvere dňa 26.3.2008 do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívnou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Podľa § 153 ods. 1 O.s.p., súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 153 ods. 4 Os.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti

6C/20/2014

-7-

takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa ust. čl. 3 ods. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ust. čl. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ust. čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa ust. čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 551 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

6C/20/2014

-8-

Podľa § 80 Občianskeho súdneho poriadku, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacieho návrhu, musí byť naliehavý v tom zmysle, že navrhovateľ v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny petit, teda to, čoho sa navrhovateľ v konaní domáha a súvisí s riešením otázky, či sa týmto petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o existencii alebo neexistencii naliehavého právneho záujmu predpokladá posúdenie, či je podaný určovací návrh vhodným, správne zvoleným a prípustným procesným nástrojom ochrany jeho práva.

Naliehavý právny záujem žalobcu mal súd preukázaný tým, že žalovaný začal realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza, alebo môže dochádzať (vo veci naviac bolo vydané predbežné opatrenie č. k. 6C/20/2014-14 zo dňa 18.2.2014) bez právneho dôvodu k zásahu do jeho majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ žalobcu bude musieť rešpektujúc uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu a žalovaný sa môže na úkor žalobcu bezdôvodne obohacovať.

Predmetom konania je určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako prostriedku na zabezpečenie peňažnej pohľadávky uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý má postavenie spotrebiteľa. Pre dohodu platia takisto všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl.).

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci konania dňa 24.11.2010 uzatvorili Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300032924, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi revolvingový úver v celkovej výške 1 170 eur. Uvedený úver mal žalobca splácať v pravidelných mesačných splátkach po 62,69 eura. Ročná úroková sadzba revolvingu bola 76,21 %. Je zrejmé, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je tzv. štandardná alebo formulárová zmluva a ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. OZ. Pri podpise zmluvy žalobca a žalovaný uzavreli Dohodu o zrážkach zo mzdy dlžníka, z ktorej je zrejmé, že podpisom tejto dohody zmluvné strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Z predloženého potvrdenia zamestnávateľa žalobcu o zrážkach zo mzdy č. R2014/0469 zo dňa 22.1.2014 bolo preukázané, že zamestnávateľ žalobcu začal vykonávať zrážky zo mzdy v prospech žalovaného. Súd konštatuje, že dohodou o zrážkach zo mzdy pri podpise zmluvy naviac žalovaný vopred vnútil pripraveným

predtlačným tlačivom konajúcej osobe - žalobcovi aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu a to uzatvorenie úveru. Žalobca v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázal na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť majetok žalobcu v podobe jeho mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. Súd výpoveďou žalobcu mal za preukázané, že žalobca žiadnym spôsobom nebol osobitne oboznámený zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho následkoch. Žalobca ako osoba neznalá zákona a

6C/20/2014

-9-

bez podrobnejšieho jednoduchého pre neho zrozumiteľného výkladu obsahu dohody o zrážkach zo mzdy nebol schopný posúdiť následky tejto svojej nedostatočnej vedomosti a informovanosti v tomto prípade. Tak sa dá usudzovať na nedostatok slobodnej, určitej a vážnej vôle žalobcu s dohodou o zrážkach zo mzdy, podpis dohody o zrážkach zo mzdy bol žalobcovi vnútený, pretože nemal inú možnosť podpisu úverovej zmluvy bez toho, aby podpísal aj takúto dohodu. Súd poukazuje na to, že žalovaný pri dodržaní elementárnych zásad poctivého obchodného styku mohol a mal ponúknuť žalobcovi dôslednejšie vysvetlenie aj riziká vyplývajúce z úverového vzťahu. S poukazom už na uvedené dôvody a konkrétne okolnosti sa súdu javí takýto právny úkon ako neplatný podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, kde práve bolo poukazované, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Súd v ďalšom má za to, že uvedený postup žalovaného sa dá s poukazom na už uvedené dôvody kvalifikovať aj ako nekalá praktika, ktorá v zmysle vyššie citovaných ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nemôže požívať právnu ochranu. Súd poukazuje na to, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu nariadiť predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

V danom prípade súd poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.98, 113, 179, ktorým v bode 9

6C/20/2014

-10-

Komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa.

Uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, a preto podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu sa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa.

Na základe uvedeného súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj za neplatnú v zmysle citovaných zákonných ustanovení a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., pretože žalobca bol v konaní v plnom rozsahu úspešný. Súd priznal žalobcovi trovy konania žalobcu, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia z neurčitej hodnoty, čo predstavuje podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. (ďalej len AT) za jeden úkon právnej služby odmenu 61,87 eura a 8,04 eura paušál, za polovičný úkon podľa § 13a ods. 2 písm. a/ AT odmenu 30,93 eura a 8,04 paušál. Trovy konania pozostávajú z troch úkonov právnej služby po 61,87 eura (prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, podanie žaloby na súd, účasť na pojednávaní dňa 11.11.2014), jeden úkon právnej služby po 30,94 eura (návrh na predbežné opatrenia), vyjadrenie z 8.5.2015 k odvolaniu žalovaného 32,27 eura, zastupovanie pri pojednávaní 7.4.2016 66 eur, 4 x 8,04 eura, 1 x 8,39 eura a 1 x 8,58 eura režijný paušál, odmena spolu bez DPH 363,95 eura + 72,79 eura - 20 % DPH, trovy spolu 436,74 eura.

Povinnosť žalovaného prisúdené trovy konania zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcu vyplýva z ustanovenia § 149 ods. 1 O.s.p.

Žalobca bol v konaní oslobodený od platenia súdneho poplatku v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2, písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 vyššie citovaného zákona vznikla poplatková povinnosť neúspešnému žalovanému, preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý podľa položky 1b Sadzobníka súdnych poplatkov predstavuje sumu 99,50 eura z návrhu na začatie konania a 1c položky sumu 33 eur z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Žalovaný je povinný uhradiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa
6C/20/2014

-11-

jeho doručenia písomne v troch vyhotoveniach na Krajský súd v
Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodných skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.